

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvó (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 73.

V Ljubljani, v ponedeljek 31. marca 1890.

Letnik XVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom prične se novo četrtletje naročbe na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubšeje vabi

opravištvó.

Cena naročnini razvidi se na glavni listi, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določajo naročnine, se ne ozira.

Moderne fraze.

„Verska šola“, to je strašilo našim domačim in vnanjim liberalcem, s katerim trapijo ljud, ki dalje ne vidi, kakor sežejo oči. Koliko blata so že zmetali na duhovnike in njih somišljenike, češ, da se z versko šolo vleže egiptovska tema nevednosti po avstrijskih deželah.

Pri olikancih je vsaj še tu in tam navada, da vsakdo skuša svoje mnenje mirno povedati ter je utemeljiti s stvarnimi razlogi. Ako se gre le za resnico in pravico, nihče ne zgubi na svoji časti, če opusti ali prekliče svoje mnenje, kakor hitro je spoznal svojo zmoto ali prenapetost. Toda to se le redko kdaj dogaja, da kdo prekliče svojo zmoto, temveč v strasti svoji in farizejstvu meče na vse strani obrabljene moderne fraze, s katerimi loví nevedne ljudi.

Kdor je čital zadnje dni raznotere liste, mogel se je o tem do cela prepričati. Poleg Tisze in Bismarcka je bila verska šola, oziroma škofovska izjava za versko šolo jeden glavnih predmetov, katere so obdelavali časniki.

Ni nam mogoče navesti vseh neslanostij, katere so liberalni listi nagromadili proti verski šoli. Na-

vadni odmev je, da hoče cerkev državo popolnoma potisniti iz šole, uničiti ves napredek in omiko, potrapiti mladino in na mesto naravoslovja vpeljati zgodbe sv. pisma. Iz družega kota nam grmi na uho, da bi bila država v verski šoli le policaj, učitelji pa korporali in „mežnarji“ itd. S takimi in enakimi frazami liberalci neté in množé sovraštvo med ljudstvom, ne da bi mu pojasnili bistvo prepornega predmeta.

Tako je dné 26. t. m. mestni zastop graški sklenil naslednjo resolucijo: „Mestni zastop stolnega mesta Gradca smatra kot svojo rodoljubno dolžnost, da slovesno protestuje proti konkordatski šoli žalostnega spomina, katero hočejo zopet vpeljati avstrijski škofje, in izraža trdno upanje, da vlada, stoječ na temelji državnih osnovnih postav in državne ljudskošolske postave, ne bo de le prešla na dnevni red o brezmernih zahtevah, temveč tudi ne stopila v kak dogovor s stranko, ki skuša dobiti neomejeno oblast v šoli.“

Torej konkordatska šola! To je „schlager“, s katerim se liberalci bojujejo proti škofovski izjavi: „Glejte jih, nazadnjake, ki hočejo konkordatsko šolo, torej neomejeno oblast v šoli; le po njih!“

V tem duhu je pisal nedavno „Slov. Narod“, za njim je premlevala enake fraze brez dokazov tudi tržaška „Edinost“ v svoji 24. številki.

Ali je „konkordatska šola“ v resnici tako strašilo, da bi vest pekla liberalce, ko ne bi povzdignili svoje zastave brez križa? Zgodovina bode drugače sodila o tem, kakor sedanjost kot — stranka. Vprašamo liberalce: Ali se niso šolali v „konkordatski šoli“, in niso li prepričani, da prejšnja šola ni bila taka, kakor jo opisujejo, in gotovo ne žalostnega spomina? Da ljudsko šolstvo ni bilo tako razvito gledé na število šol in učencev, to je res. Kdo pa je vzdrževal tedaj šole? Na to vprašanje naj nam točno in stvarno odgovoré. Ali so bili temu krivi tedanji „gospodarji“ v šoli?

Konkordatske šole sploh ni bilo, ker konkordat ni ničesa premenil v vnanji in notranji vredbi ljudskih šol. Takozvana konkordatska šola je stala na temelji „novega šolskega reda“ z dné 10. februarija 1804. Konkordat je priznaval le v teoriji v § 5. versko vzgojo v šoli, kar pa v praksi ni imelo prememb.

Šolski nadzornik je lahko zastavil svoj „veto“ proti sklepom konzistorijalnega sveta v šolskih stvaréh, zadnjo razsodbo pa je imel dotični cesarski namestnik ali deželni predsednik in ne škof. Torej konkordatske šole v resnici ni bilo.

Ako pa prečitamo zopet škofovsko izjavo, vprašamo: kje pa prečastiti škofje zahtevajo konkordatsko šolo? Oni le zahtevajo za katoliške otroke katoliško šolo, in to so storili kot višji dušni pastirji, ki morajo skrbeti za verske koristi katoliškega prebivalstva.

Posebno smešno pa je zvijanje „Slov. Naroda“ in „Edinosti“. Prvi piše v svoji 65. številki: „Izrekli pa smo že večkrat, da proti verski šoli na narodni podlagi nismo.“ Dobro, to vzamemo „ad notam“. Dalje pravi: „Da bi bili prevzvišeni prelatske pisali, šola ima biti verska in narodna, potem bi bili tudi mi o izjavi z večjim navdušenjem pisali, nego smo to do sedaj storili.“

In „Edinost“ modruje: „No, kdo pa je episkopat?! Niso li cerkveni dostojanstveniki prvi in naravni vodje konservativne stranke? Ako pa vodje govoré, govori gotovo iz njih ust tudi stranka.“

Na to odgovarjamo: Podpisani škofje so kot zastopniki vseh škofov v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel razodeli svoje opravičene zahteve, in ne kot poslanci, ne kot politični vodje te ali one stranke. Mi Slovani zahtevamo versko in narodno šolo, nemški prebivalci po planinskih deželah poleg tega šestletno šolsko dōbo, in brez teh zahtev verska šola tudi ne bode prodrla v zbornice poslancev. Da pa se to doseže, dolžnost je poslancev, kar škofje niso. Poslanci morajo storiti svoje, kar se tiče politične in soci-

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

Naj sklenem slednjič svoje dogodivščine z naštetjem nekaterih smešnih pravljic, kajpada, na troške duhovščine, kakor vselej; za te pa moram navesti olajševalne okoliščine, šlo se je za norčevanje.

Neki pariški časnik, ultrasocijalni, „La Bataille“, me je prijel, ker pri neki pravdi revolucionarjev nisem kazal posebnega občudovanja za zatočence, iz katerih se mi je zdelo, da puhti močan duh policijske prefektore (da so policijski ovaduhi). „La Bataille“ me je napadla, rekoč, da prerad ušesa nastavljam obrekovanjem, ki jih širijo zoper kolektiviste, in da sem se močno zadolžil, ker nisem preiskal resnice take govorice.

Takrat sem si privoščil veselje, norčevati se iz socijalnega časnika. Pisal sem vodji, g. Lissagaray-u, nekako tako-le pismo:

„Gospod!“

Jaz sem zasebni tajnik pariškega nadškofa.

Iz razlogov, ki Vam jih ne morem povedati, iz srca sovražim svoje višje.

Ali me hočete sprejeti med sodelavce svojega cenjenega lista?

Odkril Vam bodem vse spletke, ki se predejo v nadškofiji, in ne bodem zahteval nikakoršnega odškodovanja.

Posebej zahtevam, da ne bode te skušali izvedeti, kdo da sem.

Podpis: Jean-Pierre.

Drugi dan sem bral v „La Bataille“-i te priproste besede:

„Gospodu Jean-Pierre-u. Prav radi sprejememo.“ Precej začnem poročati. Pošiljal sem v „La Bataille“ najgroznejše neslanosti; vse je dala natisniti, brez pomisleka.

Pravil sem, med drugimi lepimi rečmi, kako sta prišla Jules Ferry in Jules Simon, da bi se skrivaj porazumela z mgr. Guibert-om, da bode za gotovo kardinalu nasledoval mgr. Richard. To je bila pravljica, da bi človek stojé spal. Vender je obhodila ves republikanski tisk.

Drugič razkladam, kako kanoniki „Naše Gospe“, ko se zbirajo v doljnih kletih, snažijo staro mučilno orodje in se pripravljajo, da bi je rabili, ker upajo, da se bo že bližnjo prihodnost zopet ustanovila stara monarhija.

Vsa pojasnila, dana „La Bataille“-i, so bila take vrste. In časnik jih je priobčeval. Drugi pa-

riški listi so jih ponatiskovali. „Le Temps“ je mislil in rekel, da sodelavei g. Lissagaray-a so brljavi.

Taka brezumna poročila so trajala skoro jeden mesec. V pisarnah „L'Anti-Clérical“-a so se smeha zvijali vselej, ko sem oddal na pošto pismo s podpisom: „Jean Pierre“. Bili so gotovi, da ga bodo drugi dan videli v „La Bataille“-i. Naposled sem se utrudil. Jean-Pierre je nehal razkrivati spletke v nadškofiji.

To pustolovstvo priča, kako lahko mišljeno pobere republikanski tisk kakoršno-koli obrekovanje, da je le obrneno zoper duhovščino. Nihče si ne misli, kako močen je nagon k porazumljenju med prostomiselskimi pisatelji, da se ta namera doseže. Najmanjša laž, prižgana v kakem kotu najneznanejšega lista, posveti se, kakor bi trenil z očesom, po vsej Franciji; je, kakor merica smodnika, ko se ga dotakne ogenj.

Tisti dan, ko se bodo konservativni časniki ponatiskovali z enako splošnostjo in hitrostjo za obrambo obrekovanih, obrekovalci ne bodo imeli tako lahkega stanja.

Pridi iz tega, kar boče, jaz moram sedaj, ko sem se prej ravnal po Voltérovem nauku, priznati svoje osebne laži, da zmanjšam nasledke, če je še čas.

jalne strani verske šole. In tu vidimo, da ste vera in politika v tesni zvezi. V tem smislu, namreč za versko in narodno šolo, moramo zastaviti vse svoje moči.

In kar se tiče „Narodove“ trditve, da so namreč škofje priskočili v odločilnem trenutku vladni na pomoč, moramo naravnost reči, da ta neosnovana trditev nima drugega namena, nego reči ljudstvu: „Glejte, škofje so vladni, torej ne poslušajte njihovega glasu“.

Upamo, da bode ta glas „vpijočega v puščavi“, in da bode škofovska izjava tem glasneje odmevala v sreih odločnih katolikov. In če znamenja ne varajo, pošteva jo že škofovsko izjavo merodajni faktorji Avstrije, pri katerih pa liberalci še nimajo odločilne besede.

Foreggerjeva volitev.

Dne 18. t. m. je v seji državnega zbora prišla na vrsto verifikacija volitve dr. Foreggerja. Legitimacijski odsek je predložil obširno poročilo ter omenil tudi protesta proti izvolitvi, vendar pa stavil predlog, naj se volitev potrdi. Proti temu se je prvi oglašil poslanec dr. Gregorec:

Visoka zbornica! Jaz bom glasoval proti verifikaciji volitve g. dr. Foreggerja in si dovolil tudi dokazati svoje glasovanje. Volitev v mestni celjski skupini je z ozirom na dotične celjske kmečke občine že sama na sebi krivica (Klici: Tako!), kajti tam, namreč v mestni celjski občini, voli že 13.000 prebivalcev svojega poslanca, dočim voli v dotični kmečki občini še-le 134.000 prebivalcev svojega poslanca.

Ko bi imeli razven splošne vojaške dolžnosti še splošno volilno pravico, moralo bi še najmanj deset zastopnikov, torej deset Vošnjakov imeti tu sedež in glas poleg g. dr. Foreggerja. (Veselost. — Poslanec Vošnjak: To bi bilo preveč! Ali ne?)

Volitev je torej v tem oziru že sama na sebi neko zatiranje kmečkih občin.

Pri razdelitvi mandatov je dobilo meščanstvo večji del, a pri razdelitvi davkov pa ubogi kmet. Seveda je g. dr. Foregger tu popolnoma nedolžen. Krivda zadeva najbolj liberalnega državnega očeta viteza Schmerlinga in njegove zloglasne volilne rede. Pač pa previdim, da bi prišel g. dr. Foregger težko kedaj na to, da bi glasoval za premembo volilnega reda in sicer v tem zmislu, da bi kmečke srenje imele toliko poslancev, kakor jim jih gré po prebivalstva številu.

Že radi tega ne morem glasovati za verifikacijo, ker sem zastopnik kmečkih občin. (Veselost.) Vendar to ni pravi vzrok mojemu protiglasovanju.

Tudi me ne vodijo tu osebni povodi, še manj strankarski vzroki, kajti gospodje mi lahko pritrdijo, da bi tacega poslanca, kakor je g. dr. Foregger, iz srca lahko privoščili častitlim nasprotnikom na levi strani visoke zbornice; s tega stališča moral bi torej glasovati za potrdilo. Vendar pa bodem glasoval proti temu in sicer zato, ker je g. dr. Foregger ud prostozidarskega društva, ki je v Cislajtaniji prepovedano. (Veselost. (Poslanec Vošnjak: Res je to!))

Pa po teh priznanjih, ker je na tehtnici odgovornosti mera mojih sleparij tako grozno obložena, naj mi dovoli pošteno občinstvo, da v nasprotni krožnik vržem resnico, katerej nisem postal nikdar nezvest; to je jedino dobro dejanje, ki si ga imam pravico lastiti v sredi vseh svojih slabostij.

Red Bogu posvečenih devic me je vedno navdajal s spoštovanjem. Naj se preberó moje grozne knjižure in moji slabi časniki, ne bode se dobil ondi le jeden napad na sestre sv. Vincencija Pavljanskega. Zakaj me je čednost teh devic usmiljenja silila k skritemu občudovanju, ne morem si razložiti, ker sem bil takrat v pesteh vesti, ki je popolnoma glupa. Resnica je, da to notranje občudovanje je gospodarilo nad menoj in da je bilo močnejše, kakor vsi moji sramotni nagoni besnega prostomisleca.

O, da bi si mogel sedaj, ko sem se odkritosrčno vrnil k resnici, zopet pridobiti spoštovanje vseh dobrih ljudi!

In naj me ne miluje nihče; naj nihče ne misli, da mi je bilo težko, tako očitno izpovedati se!

Ne; nasproti čutim, ko sem spisal te vrste, da mi je odvzeto breme, ki me je hotelo streti.

Srečnega se čutim, da sem razbil okove, in pomilujem svoje nekdanje skrivnike v sramoti, nesrečnejše, ki še nosijo breme svojih sleparij in nimajo poguma, da bi se ga znebili. (Dalje sledi.)

Tu ne morem biti ž njim. Za prostozidarje ne morem glasovati. Poslanec dr. pl. Derschatta: Saj ga ne volite! Dr. Foregger pač ni nevaren kot politik, a tembolj kot prostozidar. Prostozidarstvo ni človeštvu koristno društvo, ali kaka nedolžna zveza usmiljenih bratov, ne, ni jedno niti drugo, temveč mejnarodna, protikršćanska, protivladna zarota. (Veselost na levi.)

Posebno naši ljubi avstrijski državi je že zdavna prostozidarstvo priseglo razpad. Že leta 1881. pisal je prostozidar Mazzini v London: *Delenda est Austria*. Kakih 30 let ima prostozidarstvo pri nas posebne vspehe. Odpravilo se je namreč zavezno pismo (reverz), katero so oddajali nekadašnji cesarski uradniki mestu prisege, vsled katerega ni smel biti član nobenega ni tuzemskega ni inozemskega tajnega društva. Ta reverz je odpravil minister Giskra, znani izumitelj „napojnic“. V kužnem kulturnem boji ovirajo katoliško cerkev v njenem poklici; ljudska šola postala je brezverska, liberalni listi so prostozidarski in na Ogerskem je celo država dovolila prostozidarstvo, katero razteza pogubonosne korenine že med vojaštvo, da bi prisego pri zastavi nadomestilo s prostozidarsko prisego. (Živahna veselost.) To so resne razmere in gospodom hočem to dokazati. (Klic na levi: To ni res!) Da, res je.

Gospod dr. Foregger pripada k tej skrivni družbi in radi tega mi je nemogoče glasovati za-nj. Dokaza nočem ostati dolžan.

Pri rokah imam malo knjižico, katera je bila natisnena tukaj na Dunaji v Spiegelgasse leta 1888. Naslov knjižice je: „Zanimivo razodetje iz skrivne delavnice prostozidarstva s posebnim ozirom na avstrijsko-ogersko državo.“ Knjižici je pridejan imenik 600 prostozidarjev v Cislajtaniji, med katerimi je tudi: „Dr. Rihard Foregger, dvorni in sodnijski odvetnik na Dunaji — Humanitas.“ „Humanitas“ je naslov loži, v katero je vpisan tudi dr. Foregger. Povodom neke javne porotne sodnijske obravnave v Celji se je konštatovalo iz Findlovega lipskega prostozidarskega almanaha, letnik 1886, da je gosp. dr. Foregger, dvorni in sodnijski odvetnik, ud prostozidarskega društva namreč pri loži „Humanitas“, katera šteje 194 udov, a zaznamovan ni samo kot priprost ud, temveč kot upravnik, kot podpredsednik. (Poslanec dr. Oto Polak: Ste-li videli, kaj je to?! Mi pa še tega vedeli nismo!) Prosim pozor, kmalu zveste.

Res je torej, kar trdim, izvoljenec c. kr. uradnikov v Celji pripada v Avstriji prepovedanemu društvu prostozidarjev. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. marca.

Notranje dežele.

Češki klub je sklenil, da bode v smislu navedenega poslanca Svietzy-ja državnemu zboru izročil predlog, da se spremeni v Šleziji volilni red za državni zbor.

Delegacije se snidejo koncem maja v Budimpešti. Kakor se zatrjuje, bode vlada zahtevala velike svote za brezdimni smodnik in večji dodatni kredit vsled dražjih živil in neporabnih rezervnih zakladov. Dalje namerava vojno ministerstvo ustanoviti nov konjiški polk št. 42.

Deželni jeziki v Bukovini. Vodstvo državnih železnic je poslalo v Bukovino razglasila v več jezikih, med temi tudi v poljskem. Nato so se mnogi zastopi pritožili, da poljski jezik ni deželni. Na vprašanje vodstva državnih železnic je odgovorila deželna vlada, da so v Bukovini deželni jeziki nemški, rumunski in rusinski.

Vnanje države.

Srbija. Dne 28. t. m. je imela skupščina sejo, v kateri se je ostavka vlade naznanila. Ko se nova vlada sestavi, stopijo v državni svet naslednji štirje ministri: Popović, Gerzić, Velimirović in Milosavljević. Udje v državni svet so tudi vže imenovani. Vlada se je sestavila na naslednji način: Gruić ministrijski predsednik, minister vnanjih zadev in vojne; Vučić, finančni minister in začasni minister bogočastja; Taušanović, minister trgovine in notranjih zadev; odvetnik Gjorgjević, pravosodni minister; profesor Josimović, stavbeni minister.

Bolgarija. „Svoboda“ poroča o kupčijski pogodbi s Francijo mej drugim to-le: Ako hoče skleniti Francija po sedanjih kupčijski pogodbi s Turčijo novo kupčijsko pogodbo, obrniti se mora do bolgarske vlade. Ako ne bo Francija tega storila, pridržala si bode bolgarska vlada akcijsko proročilo nasproti francoskemu blagu. In končno pristavlja: Turčija ni pokazala nikakega zanimanja in veselja za ohranitev svojih vrhovniških pravic v varstvo Bolgarije in vsled tega jej tudi ne gré nobena pravica mešati se v bolgarske notranje zadeve. —

„Neue Freie Presse“ poroča: „Princ Ferdinand ne namerava spraviti svojega priznanja na dnevni red politike bolgarske, da se le ohrani mir na Balkanu in v Evropi.“

Francija. Grofica Pariška in njena hči princesinja Helena ste prenočili v Parizu v hiši vojvode Chartreškega. Na kolodvoru, od koder ste se odpeljali v Clairvaux k sinu, oziroma bratu, počastili so jo orleanisti. Ko se je voz ječi približal, pozdravljali je princ-jetnik z belim robcem skozi okno mater, sestro in njiju spremljevalce. Svidenje je bilo veselo in ginjaivo. Ob petih so morali obiskovalci odstraniti se od prince Orleanskega. — Iz Pariza se poroča: Močno pripravlanje za občinske volitve se vrši posebno po shodih. Za 80 sedežev oglasilo se je že 224 kandidatov, med temi: 91 boulangistov, 66 ministerijskih radikalev, 24 blanquistov, ki se ne vjemajo z boulangisti. Število protižidovskih kandidatov je naraslo na 10. Med temi je delavec Valleć, ki je dosegel velik vspeh po shodih. Protižidovi napadajo posebno zlorabo velikih denarnih oblastij in vlade. — Francoski zastopniki pri berlinskih konferenci so poročali svojim sodržavljanom mnogo o vspehu berlinske konference. „Echo de Paris“ piše, da je rekel knez Bismarck francoskemu zastopniku Burdeau-u mej drugim to-le: Posebno nas zanima osoda rudokopov. Premog je velike važnosti v boji in miru. V interesu države je torej, zavarovati usodo rudokopov. Kaj naj storimo, ne da bi jim dali kak privilegij? Vojaščine naj bi se oprostili, a ta pravica naj bi nehala, če bi štrajkovali. Burdeau je odgovoril, da je to na Francoskem nemogoče, ker s temi vprašanji se ne bavi država, temveč sodništva. Cesar je bajé Burdeau-u rekel: Mi poznamo Vašo oblast v finančnih zadevah in bi radi vedeli, kako je Vaše mnenje o nemških finančnih zadevah. Burdeau je odgovoril v ovinkih, da se je dolg nemške države v zadnjih letih pomnožil za dve in pol milijarde, kar je vsekako dosti. Konečno pa je omenil, da ga ne bi strašil sedanjí nemški kredit, ko bi bil Nemec. Cesar pa je rekel: V Nemčiji ste dve moči: socijalizem in jaz.

Nemčija. Knez Bismarck je odgovoril zavezanemu svetu na njegovo adreso in se pisмено poslovil od njega. — Princ Valeški je odpotoval s svojim sinom v Koburg. Povodom njegovega bivanja v Berlinu omenja „National-Zeitung“, da je princ Valeški prvi plemenitaž, kateremu je cesar svoje misli o premembi kancelarstva razodel. Nadalje je poudarjal prijateljske razmere z Anglijo in omenil, da bode nadaljeval mirovno politiko na podlagi trodržavne zveze. — „Hamburger Nachrichten“ poročajo, da namerava nemški cesar stopiti v osebno občevanje z voditelji različnih strank, med temi z baronom pl. Huenom in profesorjem Haenelom.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 25. marca. Mestno zastopstvo zagrebško je v poprejšnjih letih redovito razpravljalo o proračunu za vsako leto naprej; odkar pa so nastopili tudi v mestnem zastopstvu abnormalni odnošaji, nastal je tudi tukaj nered in letošnji proračun pride še-le te dni v razpravo. Po tem proračunu iznaša vsa potreba mesta Zagreba 660.519 gld., pokritje te potrebe pa proračunano na 622.822 gld., tako, da skupni deficit iznaša svoto od 37.697 gld. Le-ta deficit bi se imel pokriti po predlogu mestnega poglavarstva z 10 % naklado na državni davek.

Ta proračun pa je kaj dvojben, kajti izdelan je poprej, nego so nastopila važna nova vprašanja za naše mesto: namreč zidanje novega kolodvora, ki bo zahteval velike svote, katerih nima označenih v proračunu, in pa izvedba nove postave o točarini, ki bode gotovo zmanjšala mestne dohodke; tedaj na eni strani večji troški, na drugej pa manjši dohodki. Vkljub temu pa se bode moglo mestno zastopstvo vse eno baviti s sedanjim proračunom, kakoršen že je, pa bode moglo marsikaj preznačiti in popraviti in tudi pri mnogih točkah veliko prihraniti.

Največji izdatki so oni za upravo sploh, za obresti dolga, za redarstvo in za šole ter naučne potrebe. Vsa potreba za te stroke iznaša 380.036 gld., tedaj mnogo več nego polovico cele potrebe, in od teh zopet največ mestna uprava sploh v iznosu 118.376 gld. redne in 5376 gld. izveuredne potrebe. Ta svota je zares ogromna za mesto, ki šteje 40.000 prebivalcev. Ali pomisliti se mora, da pri nas občina objavlja vse državne poslove, da je tedaj mesto kakor županija za-se in da je po mestih sploh vse dražje in da občinski uradniki morajo dobiti večjo plačo, nego zunaj na deželi, čeravno tudi še sedaj niso najbolje plačani ter mnogi od njih dobivajo nekakošne doplatke, kar pa bi se moralo odstraniti in vse plače točno zistemizovati radi pravičnosti. Prihranilo se tukaj seveda ne bo nič, kajti uradniki morajo biti plačani, kakor državni, če hoče mesto imeti dobre sile, ali red zahteva, da se tudi tukaj gleda na sposobnosti in na nič drugega.

Zraven teh upravnih stroškov so pa posebno velike svote za obresti mestnega dolga v iznosu 107.227 gld. Pri tem naslovu se ne bode moglo nič prihraniti, nego je vsa prilika, da bode ta trošek od leta do leta rasel, če se hočejo v mestu Zagrebu izvesti vse potrebne investicije, namreč: kanalizacija, regulacija potoka Medveščaka, ženske šole in tržne lope.

Velike svote troši Zagreb v svrhe šolske in nastavne. V ta namen je izvršeno v letošnji proračun pri vednej potrebi svota 102.155 gld., in za umetnost 5000 goldinarjev, izvenredni trošek pa iznaša 11.000 gld. Tudi ti troški se ne bodo zmanjšali, temveč od leta do leta rasli, kajti prebivalstvo mesta raste in potem tudi broj otrok, pa se bodo morale odpirati nove ljudske šole. Pa tudi za strokovne šole bo moralo mesto skrbeti, posebno za trgovsko akademijo, ki je že zares prav potrebna našemu mestu. Sploh pa Zagreb med vsemi našimi občinami gotovo najbolje skrbi za svoje šolstvo, kar mu more biti le na čast.

Razun tega pa troši mesto tudi mnogo za redarstvo, ki sicer ni na slabem glasu, ali je premalo brojno ter se bo moralo tudi nekoliko redarstvenikov na konju postaviti, kar bo zahtevalo večje troške. Zdaj se troši na to v Zagrebu 46.000 gld. Čem bode mesto večje, tem več bo stalo seveda tudi redarstvo ter tudi tukaj ni misliti na kakšno prihranitev.

Mestno zastopstvo bo moralo tedaj gledati, da si morda pri drugih strokah uprave kaj prihrani, ako uvede bolj upravo in red pri upravi mestne imovine, cest, tržišč, sprehajališč ter pri mestnem vodovodu, razsvetljavi in polivanju mesta. Tukaj se bo morda dalo kaj prihraniti, ker dozdej pri tem ni bilo pravega reda ter se je tje v en dan trošilo. Upati je, da bode novi župan pri tej stroki gospodarstva uvedel red, kakoršen se zahteva in da se bode marsikaj prihranilo, kar je tudi neobhodno potrebno, ker bodo vsled točarine mestni dohodki manjši, delati pa se bode moralo vendar nekaj za napredek. Če se bode pri tej stroki uprave dobro gospodarilo, bode se moglo vkljub novemu davku mnogo storiti, kar se je do zdaj zanemarilo, čeravno smo imeli nadzor nadžupana, ki se je pa le bolj za politiko potozal, nego za napredek mesta. Nádejamo se, da bode naš novi župan znal z zastopstvom mestnim počasi uvesti red v mestne finance ter varovati meščane velikih naklad na državni davek, ki ga že zdaj pretežno nosijo. Bog daj srečo!

Z Iga, 25. marca. (Družba sv. Mohorja in občinske volitve.) Slovenci, pristopite k družbi sv. Mohorja, tako nas vabi vsako leto družbin odbor, tako nam kličejo tudi naši č. gg. poverjeniki ter nas poučujejo v cerkvi in zunaj cerkve o koristi Mohorjeve družbe, katere namen je, z dobrimi knjigami razširjati krščansko omiko in narodu pomagati do višje stopinje duševnega in časnega blagostanja. Po obilnem številu svojih udov, ki se množé od leta do leta, po neštevilnih knjigah, ki jih izdava vsako leto, postala je družba sv. Mohorja občna šola pouka in omike. Tudi v naši župniji napreduje družba po neutrudnem delovanju č. gg. župnika in kapelana; tako je pred osmimi leti štela le 40 udov, sedaj pa že 226. Ako bode Bog dal boljše letine, pristopilo bode še več udov. Ni se nam bati pogina, dokler se bodemo tako navdušeno, zvesto in s tako ljubeznijo oklepali družbe, ki nam varuje, kar nam je najsvetejše: sv. vero in narodnost slovensko. K duševnemu razvoju in gmotnemu blagostanju pripomorejo tudi dobri časniki. Res, da si kmetiški človek le težko naroči časnik, a rad ga prebira, če mu ga kdo posoja. Tako nam izposojujejo č. gosp. župnik več iztisov „Domoljuba“, „Zgodnjo Danico“, „Slovenca“, „Kmetovalca“, „Dom in Svet“, „Sočo“, „Cvetje“, „Dolenjske Novice“ in „Mir“. Tudi je v župnijski cerkvniji na razpolaganje več knjig, katere lahko prebirajo ob nedeljah in praznikih tisti, ki iz daljnih vasij čakajo popoldanske službe božje.

Naj še omenim, da smo se že v tretje zbrali, da bi volili občinski zastop. Prvikrat je bila volitev razpisana na 13. dan januarja. Prišlo je mnogo volilcev, ki so čakali od 8. do 12. ure pa nič pričakali, ker ni bilo nobenega zastopnika od c. kr. okr. glavarstva. Mogoče, da ni bilo pravočasno naznanjeno. V drugič je bila volitev razpisana na 4. dan februarja. Vodil je volitev c. kr. okr. komisar g. dr. Hinterlechner. Izvoljen je bil nov občinski zastop. Proti volitvi se je pritožil J. E., češ,

da ni pravilna, ker ni bil oklic nabit na črni deski, ki visi na županovi hiši. Kdo pa je temu kriv?

Volitev je bila v tretje razpisana na veliki četrtek ob 8. uri zjutraj, ko so vendar ljudje tedaj večinoma v cerkvi. Zoper to se je vložila pritožba, vsled katere je vis. c. kr. deželna vlada dne 5ega t. m. z odlokom št. 2711 na podlagi § 57. obč. reda naročila izvolitev novega odbora c. kr. okr. glavarstvu. Na podlagi tega odloka je volitev razpisana na dan 28. t. m., katero bode vodil osebno g. c. kr. okr. glavar. Čemu toliko potov in sitnosti? F. S.

Dnevne novice.

(Rublji so tudi denar!) Pod tem naslovom je „Slov. Narod“ objavil v 71. številu toliko strasten in zloben napad na dr. Mahniča „et cons.“, da smo čitajoč mislili, da nam je v roki gosp. Železnikarja umazanec „Brus“. Poizvedeli smo, kaj je na opisanem iskanji naročnikov na „Rimskega Katolika“ v Rusiji ter izvedeli naslednje: Ker g. dr. Mahnič ne utegne oskrbovati upravnistva, izročil je razpošiljanje in razpečevanje „Rimskega Katolika“ „Kat. Bukvarni“ v Ljubljani s samo ob sebi razumljivo željo, da „Kat. Bukvarna“ list razširja, kolikor moči. Vsled tega je storila „Kat. Bukvarna“, kar v takem slučaju stori vsaka knjigotržnica: dala je napraviti običajni cirkular (samo 150 eksemplarov) do bukvarnih raznih krajev in dežel — nemški, kakor so v obče vsi knjigotržni cirkulari nemško-avstrijske knjigotržne zveze, pa slovensko „vabilo“ na naročevanje ter je cirkulare poslala deloma neposrednje bukvarnam, s katerimi je v tržni zvezi, deloma jih izročila knjigotržnim komisijonarjem na Dunaji in v Lipskem. Vsakemu cirkularu je priložila po jeden eksemplar „vabila“. Neka bukvarna v Peterburgu, ki je omenjeni knjigotržni cirkular prejela bržkone od lipskega komisijonarija, obrnila se je na to naravnost do „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani s prošnjo, naj jej pošlje več iztisov „vabil“ na naročbo „Rimskega Katolika“, da jih razdeli zlasti med Slovence ondi živéce. Tej želji ali zahtevi ruske bukvarne je ustregla ljubljanska „Katol. Bukvarna“ ter jej poslala nekoliko slovenskih „vabil“ na naročbo omenjenega časnika. To je vse, kar se je zunanaj dežele storilo za razširjenje „Rimskega Katolika“, in iz tega priprostega, po vsem svetu navadnega knjigotržnega ravnanja je „Slov. Narod“ skoval svoj zlobni, rekli bi, besni napad.

(Odlikovanje.) G. okr. glavar vitez Schwarz je dobil pruski red rudečega orla tretje vrste.

(Zahvalno adreso), podpisano od vseh duhovnikov vipavske dekanije, je poslal čast. gosp. dekan vipavski, Matija Erjavec, prevzvišenemu gosp. knezoškofu ljubljanskemu. V tej adresi se zahvaljujejo z iskrenimi besedami za možato izjavo za versko šolo, katero so izročili škofje vladi v šolski komisiji gosposke zbornice in pri kateri imajo prevzvišeni gosp. knezoškof kot odlični ud šolske komisije posebne zasluge.

(Za posvečenje v mašnike) [prezbiterje] so iz tretjega bogoslovnega leta odločeni naslednji gg.: Anton Antončič iz Starega Trga pri Ložu; Jožef Debevec iz Begunj pri Cirknici; Ferd. Erker od Stare Cerkve pri Kočevji; Rudolf Gregorič iz Andrica pri Graecu; Dominik Janež iz Sodražice; France Pavlič iz Kamnika; France Pešec z Iga; Janez Pfajfar iz Sele.

(Kranjsko obrtno društvo.) Občni zbor tega društva vršil se je v saboto zvečer. Predsedoval je zboru podpredsednik g. M. Kunc ter naznanil, da je vsled odstopa g. Antona Kleina od predsedništva sklical zbor, da se dá obrtnikom priložnost izvoliti si tak odbor, ki bode odločno zastopal doslej zanemarjene obrtne koristi. Gosp. Kleinu izrekel je zbor zahvalo za njegov dobrovoljni trud. Nato se je vršila volitev odbora in so bili jednoglasno izvoljeni naslednji gg.: Ahčin, ključarski mojster; Kunc, krojaški mojster; Föderl, pekovski mojster; Filip Zupančič, stavbeni mojster; D. Hribar, vodja tiskarne; Drelse, tovarnar; Gerber, bukvozev; Schlegel, učitelj podkovstva; Binder, mizarški mojster; Hansel, mizarški mojster; Počivalnik, mesar; Dežman, knjigovez; F. Toman, kamnosek; Žitnik, čevljarški mojster; Kirbisch, sladničar. Konečno je poudarjal predsednik g. Kunc razloge, ki so prouzročili, da obrtništvo čedalje bolj izgublja upanje v boljšo prihodnost, ter navajal mej drugim, da je bila izvršba obrtnega zakona, od katerega se je toliko pričakovalo, taka, da so pravice obrtnikov še neznatnejše, nego so bile preje. Zato so se obrnili obrtniki na

presvetlega cesarja s prošnjo, da se izvede obrtni zakon v smislu zakonov; podpisalo je tudi v Ljubljani po posredovanju obrtnega društva nad tisoč obrtvalcev to prošnjo; a ni bilo mogoče do sedaj oddati jo na Najvišjem mestu. Pred par dnevi interpeloval je državni poslanec Kreuzig v državnem zboru radi tega. Pri tej točki zabranivladni komisar g. Sešek nadaljšo razpravo, ker ne dopusti, da bi se Najvišja oseba spravljala v debato. Gosp. predsednik pravi, da tega niti storil ni, ter prestopi s svojim govorom na druge točke. Na to poprime besedo g. Föderl ter izraža obžalovanje, da se krati beseda lojalnim državljanom, na kar g. vladni komisar zapreti razpust zbora. Vsled tega predsednik g. Föderl odtegne besedo. Gosp. predsednik pravi na to, da si usoja saj omeniti, kaj je prouzročilo ta v obrtnemu društvu do sedaj neobičajni slučaj. Obrtniki niso bili vajeni na tako postopanje; njih vsikdar lojalne razprave merijo le na to, da se izvedejo tudi oni zakoni, ki njim morejo koristiti; in take razprave do sedaj še niso bile zabranjene. Na to zaključil predsednik shod ter povabi novovoljeni odbor, da se postavi. Izvolijo se po aklamaciji: Predsednikom društva g. Filip Zupančič; podpredsednikom gosp. Avgust Drelse, blagajničarjem g. Rudolf Kirbisch; zapisničarjem g. Drag. Hribar. G. M. Kunca, ki je vsled pomanjkanja časa odklonil vsako funkcijo, naprosil je odbor, da prevzame mesto tajnika vsaj za one slučaje, ki so posebno važni. Istotako sklenil je odbor pokloniti se po posebni deputaciji g. deželnemu predsedniku ter prositi ga podpore utemeljenih obrtnih želja ter hitre izvršbe obrtnega zakona gledé na ustanovitev obrtnih zadrug.

(Posvečevanje praznikov.) Mestni prebivalci šentjakobskega okraja so z nejevoljo opazovali, da so delavci v tovarni g. Samasse na praznik sv. Jožefa in na god Marijinega oznanjenja dopoldne morali delati, kakor ob delavnikih. Kar neverojetno se nam zdi, da bi gospod, ki živi večinoma ob izdelovanju cerkvenih zvonov, tedaj ob cerkvenem plačilu tako praznoval zapovedane praznike sv. katoliške cerkve.

(Podpornemu društvu za velikošolce na Dunaji) je posojilnica na Vrhniki, ki je lansko leto darovala 50 gld., poslala zopet letos 30 gld. Dalje so darovali: Č. g. Martin Meško, župnik kapelski, 5 gl.; Č. g. Bezenšek, župnik čadramski, 2 gld. in društveni ustanovnik g. Anton Koželj na Dunaji zopet 2 gld. Vsem srčna hvala!

(Dnevni red) seji ljubljanskega občinskega sveta v torek 1. dan aprila letos ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila predsedstva. II. Finančnega odseka poročilo 1. o pozivu vis. c. kr. vlade, pod katerimi pogoji bi za slučaj mobilizacije mestna občina prepustila vojnemu erarju šolski poslopji na Cojzovi cesti in v Poljskih ulicah in pa nekatere druge šolske prostore; 2. o škontrovanji mestne blagajnice dne 27. decembra 1889. leta; c. o vseučiliščnika Josipa Mantuanija prošnji za podporo v svrhu nabiranja gradiva životopisu glasbenika Jakoba Galla; 4. o mestnega jetničarja prošnji za nagrado. III. Vodovodnega odseka poročilo 1. o določilih za dobivanje vode iz mestnega vodovoda; 2. o ceniku za oddajo vode iz mestnega vodovoda; 3. o pravilniku za izgotavljanje vodovodnih naprav po hišah; 4. o predlogu, da je v Zvezdi narediti vodomet. IV. Šolskega odseka poročilo 1. o podelitvi jedne cesar Fran-Josipove jubilejne ustanove za obiskovalce c. kr. obrtnih strokovnih šol; 2. o vodstva I. mestne deške ljudske šole prošnji za izredni prispevek za učila in knjižnico; 3. o prošnji šolskega sluga Ivana Skubé-ta za prvo petletnico; 4. o mestnih ljudskih šol računih gledé dotacij pro 1888/89; 5. o računih gledé dotacij c. kr. velike realke in priključene ji modelirske šole za 1889 leto.

(„Narodni dom.“) Občni zbor minolo soboto ni bil sklepčen, ker se je sošlo premalo delničarjev.

(Nova uradniška uniforma.) Zadnje dni so prišli že mnogi uradniki na dan v novi svoji opravi, ki je sicer lepa, toda draga.

(Korni poveljnik vojvoda Viljem Virtemberški) pripeljal se je pretekli petek po noči z vlakom iz Trsta v Ljubljano in je v soboto dopoldne ogledal tukajšnjo novo vojašnico. Mudil se je največ v prostorih enoletnih prostovoljcev in se prepričal o njih vojaškem napredku. Visoki dostojanstvenik vdeležil se je opoldne tudi častniškega obeda v vojašnici, med katerim je na dvorišču svirala godba domačega pešpolka. Popoldne ogledal si je zaloge topničarskega orodja na ljubljanskem polji ter prenočil v

hôtelu „pri Slonu“, pred katerim je bila postavljena častna straža. Včeraj zjutraj odpeljal se je visoki gost v Kamnik, da si ogleda ondotno državno praharno.

(Izleti.) Včerajšnje krasno pomladansko vreme je mnogo meščanov izvabilo iz mestnega ozidja v prijazno okolico ljubljansko. Da je to krčmarjem všeč, je umevno, ker sicer tarnajo, če deževno vreme zadržuje izletnike.

(Ogenj.) Včeraj popoldne je pogorelo na Švici pri Dobrovi dvema posestnikoma vse poslopje in nekaj živine; enemu je le hiša ostala. Škoda je velika; pogorelega sta bila zavarovana za malo svoto. Sosedje so usmiljeni in bodo nekoliko pomagali pogorelcema v prvi stiski.

(Umrla) je v Cerknici dne 29. t. m. gospa M. Obreza, vdova po bivšem deželnem in državnem poslanci, v 51. letu svoje starosti.

(Razdružitev društva.) Tukajšnje nemško društvo „Gartenbauverein für Krain“, kateremu je bil predsednik dr. Jos. Suppan, razdružilo se je vsled sklepa občenega zbora dne 16. t. m.

(Židovski magnat.) Sigmund Schossberger je imenovan baronom. On je prvi židovski baron na Ogerskem, ki kot tak dobi sedež v ogerski gospodski zbornici. Povod temu odlikovanju so nekda njegova zasluge za trgovino.

Raznoterosti.

— Največja zakladnica na svetu je v Spaudavi na Pruskem. V nji je vojni zaklad nemškega naroda v znesku 120 milijonov mark v zlatu, zaklad za oskrbovanje invalidov, za trdnjave in za novo poslopje državnega zbora. Teh 120 milijonov razdeljeno je na 12 oddelkov, vsak oddelek po 10 milijonov. Ti oddelki so razdeljeni na manjše pododdelke po 1 milijon. Vsak milijon je v desetih mošnjah po 100.000 mark. Zaklad pregleda vsako leto za to odločena komisija. Vsa ta ogromna svota pa leži mrtva, česaravno bi znašale obresti pri 3 1/2 % čez 4 milijone mark. Saj pa tudi ne leži zaklad radi obrestij, temveč da bi imela država v slučaju vojne takoj denar pri rokah; kajti za vojno je treba prvič denarja, drugič denarja, tretjič denarja.

— Žalujoča vdova. S solzami v očeh je prišla neka vdova pred župana v Vilagošu (Ogersko) z veliko prošnjo na srce. Prosila je, da bi smela še enkrat videti nedavno pokopanega, srčno ljubljenega soproga. Tega čudnega govoričenja si niso mogli nikakor tolmačiti, kajti umrli soprogo je bil onemogel, čemerikov starček. Kaj je torej napotilo žalujočo ženo, da je prišla s tako prošnjo pred župana? — Se-le ko so jo odbili nje prošnjo, povedala je resnico. Rada bi se bila namreč omožila, kajti ženina si je bila že izbrala, a le dote ni bilo, dote. Trdila je, da je imel nje umrli soprogo 200 gld., katere je moral vzeti s seboj v grob, ker jih ni nikjer doma. Konečno je vendar-le dobila dovoljenje, da sme odkopati pokojnega soproga. Veselo je vskliknila „žalujoča vdova“ dobivši 200 gld. v obleki soprogo.

— Ribji lov na obalah Evrope in Severne Amerike znaša, kakor so proračunili, vsako leto 150.000 ton (tona ima 20 stotov). Tona rib je gledé na težo jednaka 25 ovcam, a gledé na redilno snov le 20 ovcam. Ribja lov na imenovanih obalah nadomešča torej težo 42.000.000 ovac in redilno snov za 30.000.000 ovac.

— Zverinjak v Schönbrunu se bode letos močno povečal. Nakupljenih je mnogo inozemskih živalij, katerih do sedaj ni bilo v Schönbrunskem zverinjaku. Ker je prostor za perjad precej majhen, napravili bodo še eno dvorišče zanjo. Nakupljene živali pridejo že prihodnji mesec na Dunaj.

— Novi planet. 288. v vrsti med Jupitrom in Marsom krožeče nebnó telo našel je znani zvezdogled-R. Luther v Dusseldorfu. Slabo blesteča zvezdica (jednajste velikosti) je bila onda, ko jo je zasledil omenjeni zvezdogled, v podobi leva.

Telegrami.

Dunaj, 31. marca. Cesar je imenoval ministerskega predsednika grofa Taaffeja kanclerjem Leopoldovega reda.

Dunaj, 31. marca. Danes se je pričel štrajk zidarjev in kamnosekov. Policija je razpodela manjše skupine ter prijela tri osebe, ki so nagovarjale tovariše k štrajku. — Gospodska zbornica je v zadnji seji rešila postavne načrte o zgradbi vseučilišnega poslopja v Gradci, o podporah za Galicijo in premembi volilnega reda za Galicijo in Češko.

Sofija, 30. marca. Vojni minister je pri neki avstrijski tvrdki naročil štirideset milijonov patron za Mannlicherjevo puško.

Kaneja, 30. marca. V okraji Sfakija so se vstaši sprijeli z vojaki. Več mrtvih. Ženske in otroci krščanski so bežali na Grško.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		opazovanja	barometra v mm	toplomera po Celziju		
29	7. u. zjut.	740.9	6.4	sl. svzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	737.5	20.8	sl. vzh.	"	
	9. u. zveč.	737.0	13.6	sl. zap.	"	
30	7. u. zjut.	737.0	6.8	sl. vzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	735.3	22.8	sl. zah.	"	
	9. u. zveč.	734.8	13.2	brevz.	"	

Srednja temperatura obeh dni 1.36°, in 14.3° za 7.2° in 7.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87 gld. 55 kr.
Srebrna 5% po 100 " 16 "	87 " 65 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 15 "
Papirna renta, davka prosta	102 " 85 "
Akcijske avstr.-ogerske banke	935 " — "
Kreditne akcije	309 " 25 "
Francoski napoleond.	9 " 45 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 63 "
Nemške marke	58 " 60 "

Umrli so:

25. marca. Pavla Mašič, strojevodja hči, 2 mes., Kolo-dvorske ulice 20, božjast.

26. marca. Mihajl Kos, gostjač, 73 let, Trnovski pristav 8, marasmus. — Jožef Berzin, gostilničarjev sin, 14 mes., na Bregu 16, pljučnica. — Filip Černe, ključarjev sin, 14 mes., Streliške ulice 11, jetika.

27. marca. Jožef Kutar, mizarjev sin, Streliške ulice 11, jetika. — Ivan Sodnikar, delavec, 53 let, Rimska cesta 10, jetika. — Marija Sedlar, gostija, 80 let, sv. Petra cesta 77, marasmus.

28. marca. Janez Dostal črevljar, 77 let, Mestni trg 10, marasmus. — Andrej Rieder, c. kr. oficijal, 31 let, Poljske ulice 16, degeneration srčnega mesa.

V bolnišnici:

25. marca. Marija Motika, gostija, 52 let, pljučnica. — Karol Krepš, gostjač 69 let, marasmus.

27. marca. Urša Verhune, gostija, 70 let, jetika.

28. marca. Janez Mencej, bajtar, 56 let, encephalomalatia.

Služba cerkvenika in organista

oddá se v Novi Osellci o sv. Jurju. (3-1)

Prosileci naj se oglašijo osebno pri farnem predstojništvu.

Ivan Kregar,

izdelovalec cerkvenega orodja in posode

Rimska cesta št. 11, Ljubljana,

naznanja prečast. duhovščini in sl. občinstvu, da je otvoril

pasarsko delalnico

ter se priporoča v izdelovanje najraznovrstnejšega cerkvenega orodja, kakor:

monštrano, oltorjev, kelihov, tabernakelj-nov, svečnikov, lestencev (lustror) itd., ka-tero obljubi izvršiti po najnovejši obliki, po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu pošteno, lično, trpežno in po najnižji ceni.

Sprejemlje tudi staro orodje v popravo in pre-novljenje, posrebuje in pozlatuje v ognji. (24)

Ilustrovani ceniki so zastoj in franko na razpolago.

Št. 4932

Razpis službe.

(3-2)

Pri magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane je popolniti

službo mestnega fizika

z letno plačo 1800 gld. in pravico do štirih v mirovino vstevnih petletnic znašajočih po 10% zistemizovane plače.

Pogoj je, da mestni fizik ne sme izvrševati privatne prakse zunaj mesta.

Prošnje, katerim mora poleg dokazil o starosti, znanji jezikov in do-znanjem službovanji, biti priloženo spričevalo ob ugodno prebitem fizikatskem izpitu, je vložiti

do dne 20. aprila 1890

in sicer potem predstojče gospodske. če se prosilec nahaja v javni službi.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 20. marca 1890.

Župan: Grasselli s. r.

Št. 9211, I. 1889.

Razglas.

(3-1)

Na prostoru poleg Gruberjeve ceste v Ljubljani, katerega je kupila dežela Kranjska, zgradila se bode deželno-branska vojašnica s postranskimi poslopji vred.

Dotična stavbinska dela oddala se bodo za zdaj razvrščena po sledečih obrtnih skupinah po jednotnih cenah za izvršena dela, sprejemale se bodo pa tudi splošne ponudbe za vse ali za več skupin v izvršitev določenih del.

Zaradi oddaje tega dela se razpisuje pismena ponudbena obravnava do 12. ure dopoldne

dne 12. aprila 1890.

Po skupinah razvrščeno delo je zračuneno tako-le:

- Kopanje tal, zidarsko delo in naprava hišnega vodnjaka s 153.938 gld. 29 kr.;
- tesarsko in krovsko delo s 32.254 gld. 25 kr.;
- kleparsko delo s 6455 gld. 93 kr.;
- kamnoseško delo z 8068 gld. 61 kr.;
- potrebno železje z 28.809 gld. 12 kr.

Dotični stavbinski podatki, namreč splošni in posebni pogoji, načrti, proračuni troškov in cenilniki so na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada v deželnem dvorcu, Gospodske ulice št. 2 v I. nadstropju v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do 12. aprila t. l. do 12. ure dopoldne oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega, v deželnem dvorcu I. nadstropje.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene z napisom na zavitku: „Ponudba za delo pri zgradbi deželno-branske vojašnice s postranskimi poslopji vred v Ljubljani“. Vsaki ponudbi se mora priložiti 5% jamčevina dotične zgorej navedene cene bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah kranjske ali ljubljanske mestne hranilnice, ali v avstrijskih državnih pismih po kursni ceni, če ta ne presega nominalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani zgorej omenjeni stav-binski podatki, pogoji in določene cene, ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, koliko odstotkov odjenjajo od jednotnih dražbenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan, potem svoje bivališče, svoj posel in lastnoročni podpis krstnega in rodbinskega imena.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem preudarku izbrati si podjetnika, ne gledé na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Oziralo se bode le na pismene, v razpisni dōbi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki zlasti na § 8. splošnih pogojev.

Od deželnega odbora kranjskega.